

6. quando diutius differtur baptismus infantium, aut adultis petentibus et rite dispositis denegatur;
7. quando per baptismum infantium parentum non christianorum contra jus, quamdiu ab illis in infantes retinetur, obstaculum creatur;
8. quando negligentia parochi fit, ut fideles, maxime obstetrices, imperiti maneant in conferendo baptismo necessitatis, aut quando negligit edocere, quo procuretur baptismus saltem conditionatus foetibus etiam immaturis et abortivis.

Tractatus III.

De Confirmatione.

Cf. S. Thom. III. q. 72, S. Alph. I. 6 n. 161—188, E. Müller I. 3 § 78—86, Bengel *Pastoralth.* § 107.

Caput I.

De essentia et natura Confirmationis.

⁸⁹ Confirmatio proxime post baptismum sequitur, atque baptismi quoddam complementum seu perfectio est, qua pleniora dona Spiritus Sancti conferuntur.

Confirmatio est igitur sacramentum Novae Legis, quo unctione chrismatis et manuum impositione sub certa verborum forma homini baptizato detur plenitudo Spiritus Sancti ad robur et fortitudinem.

Doctrinam catholicam de hoc sacramento fusius vide in Conc. Florent., Trid., in catechismo R. Hic pauca potissimum pro praxi notabo.

§ 1.

De gratia, quam Confirmatio confert.

I. Confirmatio hominem baptizatum pleniore jure Christo dedicat eumque per novum characterem formaliter Christi militem constituit.

II. Per eandem confertur peculiare augmentum gratiae sanctificantis et Spiritus Sancti donorum.

III. Quibus tandem adjungitur jus quoddam speciale ad auxilia gratiae, quibus homo contra fidei pericula atque insectationes fidei causa subeundas muniatur.

Explicatio. Nota ad I. Confirmatio novum characterem imprimat a baptismali characterem distinctum. Quod definitum est a Conc. Trid. sess. 7 *de sacr. in gen.* can. 9; idque ex PP. doctrina patet, qui hoc sacramento etiam „sigillum“ sive „signaculum“ quoddam ani-

mae imprimi affirmant, utique post mortem mansurum (cf. S. Greg. Naz. *orat. in S. baptismum* ep. 4. apud Migne t. 36 PP. gr. col. 364, et S. Ambros. *de Spiritu S.* lib. 1 ep. 6 apud Migne t. 14 PP. lat. col. 723). Quare ne hoc quidem sacramentum Ecclesia unquam permisit iterari.

Ad II. SS. Patres hoc sacramentum semper collocant in numero⁹⁰ eorum sacramentorum, quae suscipienda sunt ab iis, qui supernaturali vita jam vivunt. Quapropter gratiam sanctificantem *augeri*, planum est. — Sed esse hanc excellentem quandam gratiae sanctificantis augmentationem, dubium esse nequit. Nam sacramentum confirmationis prae aliis sacramentis illud vocatur, quo detur Spiritus Sanctus, quod tum ex Act. Ap. 8, 17, tum ex quotidiana Ecclesiae doctrina habetur, atque in ipsis orationibus confirmationem concomitantibus exprimitur. Verum certissimum est, in omnibus sacramentis, speciatim in baptismo, conferri Spiritum Sanctum. In omni enim justificatione cum divino dono caritatis et sanctificantis gratiae ipsum donum increatum vel totam sanctam Trinitatem speciali modo in animam illabi, doctrina catholica est, atque ipsissimis Christi Domini verbis docetur Jo an. 14, 23: atque per baptismum Spiritum Sanctum dari satis innuitur Jo an. 3, 5. Quare ut nihilominus in confirmatione per excellentiam dici possit, Spiritum Sanctum dari, fateri debemus, majorem copiam prorsus *abundantem* gratiae sanctificantis et donorum Spiritus Sancti conferri.

Ad III. Finis autem specialis hujus sacramenti elucet ex auxilio actualis gratiae, quod propter confirmationem fidelibus suo tempore confertur: idque ad robur et fortitudinem referri, tum SS. Patrum explanatio, tum caerimoniae Ecclesiae probant. Instructio ad Arm. dicit „datur Spiritus Sanctus ad robur . . . ut videlicet Christianus audacter Christi confiteatur nomen. Ideoque in fronte, ubi verecundiae sedes est, confirmandus inungitur, ne Christi nomen confiteri erubescat et praecipue crucem ejus, quae Judaeis quidem est scandalum, gentibus autem stultitia“.

Neque melius effectus illos aliquis intellecturus est, quam si mentem⁹¹ converterit ad caerimonias, quae sive ex ipsius Christi institutione, sive ex ecclesiastica lege adhiberi debent. Nam:

1) *Unctio* ipsa indicat, fidelem praeparari *ad pugnam* ad eamque roborari.

2) *Unctio* fit oleo cum balsamo mixto. *Oleum* per se nitorem conscientiae designat, atque ita ipsum Spiritum Sanctum, qui est animae nitor atque splendor. *Balsamum* vero odorem sanctitatis et fragrantiam omnium virtutum significat, quibus fideles tamquam Christi bonus odor exemplum sanctae vitae coram toto mundo exhibere debent: ad quod efficiendum copiosa gratia donatur.

3) *Unctio* fit *in fronte* per modum *crucis*: quo indicetur virtus data contra omnem vanum timorem et erubescantiam, simulque obligatio Christum ejusque crucem ubique intrepide confitendi, atque gloriandi in opprobriis ejus causa tolerandis.

4) *Unctio* fit sub *impositione manus*: quae manus impositio et consecrationem quandam et deputationem, et rei alicujus apprehensionem et approbationem significat. Deputatur christianus in militem; de novo fit speciali titulo res et proprietas Spiritus Sancti, qui eo uti vult tamquam instrumento ad divinos supernaturalesque actus perficiendos.

5) Denique *alapa* data sub verbis „Pax tecum“ signum est, quo admonetur confirmatus, se collocatum esse inter milites Christi tamquam in nobili equitum ordine: se pugnare quidem strenue debere contra spirituales hostes, at hanc ipsam pugnam cum vera pace consistere atque ad perfectam tandem pacem in coelis praeparare.

Videtur scilicet aliquibus haec caerimonia desumpta esse ex more Germanico infligendi *alapa* vel ictus in compluribus actionibus solemnioribus, inter alias in creatione equitis: de qua origine vide, quae Dr. Münz disputavit in „*Katholik*“ t. 21 a pag. 24 (an. 1869). Alii, ut Assemann et post eum Probst (*Verwaltung des hohenpriesterlichen Amtes* § 12) putant, hanc caerimoniae ortum ducere ex osculo pacis in lenem maxillae tactum mutato: qua explicatione assumpta, etiam apparet intentio Ecclesiae, quae innuere vult, statum christianae militiae cum vera pace intime esse conjunctum.

§ 2.

De materia et forma, quae confirmationem ut gratiae efficax signum constituunt.

92 I. Materia remota ut indubia sit, requiritur chrisma 1) ex oleo olivarum et 2) balsamo confectum, 3) benedictum, i. e. consecratum 4) ab Episcopo, 5) idque speciali chrismatis benedictione.

II. Materia proxima ut certo valeat, fieri debet unctio 1) in fronte confirmandi, 2) per modum crucis, 3) immediate per manum Episcopi, non mediante instrumento.

III. Actionem aliam praeter eam, quae in hac unctione continetur, ad essentiam Sacramenti non requiri, satis certum est.

IV. Forma autem „signo te signo crucis, et confirmo te chrismate salutis in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti“ secundum omnes suas partes probabiliter essentialis est, ita ut omissio aut mutatio, nisi haec fiat in sensum aequivalentem, dubiam reddat confirmationem.

93 **Explicatio.** Nota ad I. 1. Oleum *olivarum* certo ad valorem requiritur, quia id solum oleum simpliciter dictum est: quare nunquam oleum nucum aliave olei genera adhiberi licet. Cf. Florent., vel Eugen. IV. *ad Arm.* (Denzinger n. 592).

2. Balsamum num de essentia sit, non omnes quidem conveniunt; at verius videtur dici, illud ad essentiam pertinere, sufficere tamen cujuslibet speciei balsamum: Eugen. IV. l. c.

3. Consecrationem eamque per Episcopum factam ad valorem requiri, *dubitari nequit*. Cf. praeter Florent. decr. S. Officii vel potius SS. Pontificum Pauli V. et Greg. XVI. (13. Jan. 1611 et 14. Sep. 1842) circa oleum extremae unctionis, quam oleo episcopali benedictione non consecrato, sed a sacerdote, in casu necessitatis (sine potestate a S. Pontifice accepta) valide ministrari posse, ut temerarium et errori proximum rejectum est. Quare id eo magis de confirmatione dici debet, quum oleum extremae unctionis a Graecis presbyteris valide benedici constet, chrisma confirmationis nunquam nisi ab Episcopo benedictum adhibeatur. Denz. n. 1494 et 1495.

4. Debere autem eam consecrationem pro chrismate specialem esse, jam partim colligitur ex necessitate balsami admixti. Ceterum haec necessitas non est extra omnem controversiam; ita ut aliquatenus probabiliter valor subsistat, si oleum catechumenorum vel infirmorum adhibitum sit. Cf. S. Alph. n. 162. fere in fine.

5. S. quidem Pontificem posse simplicem presbyterum delegare ad consecrandum chrisma, videtur dicendum esse. Aliqua enim exempla occurrunt talis facultatis datae; sed hodie, quantumvis facultas conferendae confirmationis non raro detur, *semper* praescribitur usus chrismatis ab Episcopo confecti, nullius difficultatis in eo comparando ratione habita. Cf. Ben. XIV. *de syn. dioec.* lib. 7 ep. 9.

Ad II. 1. Unctionem in *fronte* ab antiquissimis temporibus omnia documenta exhibent, ita ut „in fronte chrismate ungere“ pro sacramento confirmationis expriment illudque opponant caerimoniae, quae *per sacerdotem* fiat post baptismum, cui liceat „non in fronte, sed in vertice“ ungere.

2. Signum crucis ad essentiam requiri, ex eo probabiliter omnino eruitur, quod „signatio“, quam in confirmatione fieri antiqua traditio docet, illo signo externo exprimi debeat, quo omnes, quotquot Deo et aeternae vitae adscribuntur, insigniti sint oportet, et per quod omnis victoria spiritualis refertur. Insuper latinae formae exordium non verificatur, nisi signum crucis a ministro ducatur.

3. Debere fieri unctionem non mediante instrumento, sed immediate per manum Episcopi, idque ad essentiam pertinere, omnino tenendum est contra paucos quosdam scriptores (v. S. Alph. n. 166.), quorum singularis opinio refellitur ex iis, quae de necessitate impositionis manuum dicenda restant.

Ad III. 1. Aliquam manus impositionem in confirmatione requiri, vix videtur negandum esse, quum hanc prae aliis caerimoniis commemoret S. Scriptura (Act. 8, 17). Et quamquam ex eo inferri nequit, unctionem chrismatis ab essentia excludi — quod catholicae doctrinae prorsus adversatur — (de quo fusius v. dogmaticam theologiam) tamen juste infertur, impositionem manus etiam includi debere.

2. Porro aliqui auctores putabant, ut Merbes., Juenin etc., hanc impositionem manuum essentialem eam esse, quae unctionem singulorum praecedat, atque super omnes confirmandos in communi fit, quando Episcopus implorans Spiritus Sancti dona manus extendit. At communis omnino doctrina eaque certissima est, eam solam manus impositionem essentialem dici posse, quae unguendo exercetur, seu eo ipso, quod Episcopus *manu sua* tangit confirmandum, existere actionem, quam manus impositionem jure vocemus. Atque haec ita esse, probatur 1) ex ritu Orientalium, qui generali illa manuum extensione non utuntur, sed sacramentum confirmationis certissime habent. 2) Bened. XIV. *de syn. dioec.* l. 13 cap. 19 n. 17 dicit, facta illa manuum protensione ab Episcopo super primos confirmandos, passim in locum eorum alios subintrare, eosque confirmari non iterata manuum extensione, neque propterea de valore sacramenti ullatenus dubitari. — Insuper qua Pontifex in epist. encycl. „*Ex quo primum*“, quamquam fatetur, se nolle dirimere opiniones theologorum controversas, tamen

dicit: „Quod itaque extra controversiam est, hoc dicatur, nimirum in Ecclesia Latina confirmationis sacramentum conferri adhibito sacro chrismate seu oleo olivarum balsamo immixto et ab Episcopo benedicto, ductoque signo crucis per sacramenti ministrum in fronte susipientis, dum idem verba formae profert.“ Quae omnia ostendunt, actionem unguendi in se continere eam manûs impositionem, quae essentialis sit, neque hac de re locum dubitandi relinqui.

⁹⁵ Ad IV. Exprimi debet in forma, ut valeat: 1) signatio confirmandi, 2) collatio uberius salutis seu gratiae Spiritûs S., 3) probabiliter (quamquam minime certum est) invocatio SS. Trinitatis per distinctam trium personarum expressionem, ut in baptismo.

Apud Graecos autem forma haec est: „Signaculum doni Spiritûs Sancti.“ Attamen ut invocationem SS. Trinitatis essentialem esse sustineatur, statuunt, apud Graecos invocationem SS. Trinitatis, quam precando praemittunt, probabiliter ad essentiam pertinere; idque dici debet, si in latina forma verba: „in nomine Patris etc.“ valorem attingunt.

Ceterum nimis absonum est, de valore graecae formae, si omnis eorum ritus praescriptus servatus sit, vel minimum dubitare.

Caput II.

De ministro Confirmationis.

⁹⁶ I. Minister ordinarius confirmationis (sc. vi ordinationis seu characteris episcopalis) est solus Episcopus. Est de fide, Trid. sess. 7 can. 3. *de confirm.*

II. Minister extraordinarius, i. e. ex delegatione, potest esse simplex sacerdos. Est doctrina catholica certa, sc. ex continua praxi Eccles., Eugen. IV. *ad Armenos* l. c.¹

III. Obligatio gravis conferendae confirmationis, ordinarie loquendo, ita restringitur, ut Episcopus debeat aliquoties opportunitatem suis subditis praebere sacramenti confirmationis accipiendi. — Si igitur per 8—10 annos hanc opportunitatem non praebeat, ex communi doctrina *graviter* peccet, nisi vera necessitate impediatur (vide S. Alph. 175). Ut autem plene obligationi satisfaciatur, frequentius conferre debet.

IV. Modus vero et ritus in Pontificali describitur: *gravis* transgressio esset 1) notabilis caerimoniae accidentalis omissio, 2) omissio

¹ Primis sc. temporibus, quum Episcopus ipse consuevisset baptismum conferre, presbyter tantum ex speciali mandato Episcopi, statim post baptismum solebat conferri confirmatio. Sed quum augetur numerus baptizandorum atque infantes recenter nati statim baptismi causa afferrentur, Episcopi baptizare per se non amplius poterant, sed presbyteris hanc provinciam universim committere debebant. Quo tempore in latina Ecclesia separatio facta est confirmationis a baptismo; in orientali Ecclesia cum commissione baptizandi simul confirmandi facultatem presbyteri acceperunt approbante supremo Ecclesiae pastore: quae diversa disciplina hucusque perdurat.

omnis vestis sacrae stricte *pontificalis*: alias leve peccatum est, paululum a praescripto Pontificalis recedere.

Explicatio. Ad I. Episcopus quolibet quidem valide confirmat; ⁹⁷ licite tamen solos subditos, vel potius solum intra limites suae dioecesis. Nam quotquot ibi inveniuntur, sive vagi, sive peregrini, sive quasi-domicilium habentes, ex communi consuetudine licite confirmat, nisi forte in peregrinos eorum Episcopus expresse contradixit. — In aliena autem dioecesi nulli Episcopo confirmare licet, nisi Episcopi proprii consensus accessit: alioqui graviter peccatur (S. Alph. n. 171 et 172).

Ad II. 1. In Ecclesia graeca sacerdotes confirmare valide et licite, approbante S. Pontifice, dubium esse nequit. — Atque etiam in latina Ecclesia quam plurima exempla sunt facultatis missionariis datae, ut sacramentum etiam confirmationis conferant. Quare recte Ben. XIV. l. 7 cap. 7 n. 6 et 7 *de syn. dioec.* de ea re disputans dicit, nunc R. Pontifici eam potestatem valide delegandi presbyteros negare, instar sacrilegii esse.

2. Utrum vero ex jure divino delegatio R. Pontificis requiratur, an sufficere possit delegatio Episcopi, non ita clarum est (v. Ben. XIV. l. c. cap. 8). Certum autem est, R. Pontificem illud jus sibi reservare posse, atque nunc revera neminem, R. Pontifice excepto, simplici presbytero delegationem valide confirmandi dare posse (ibid.); hanc autem in graeca Ecclesia generali concessione sive tacita sive expressa adesse.

3. Quum igitur presbyter ex sola delegatione completam potestatem ⁹⁸ habere possit, qua valide confirmet: id discriminis est inter confirmationem ab Episcopo et a presbytero *alienis* collatam, ut Episcopus, quantumvis illicite, valide tamen confirmaverit, presbyter vero, sive quoad tempus sive quoad locum vel personas delegationem excessit, sacramentum nullatenus confecerit.

Quare sacerdotes etiam Graeci ab aliquo Episcopo missi, cui R. Pontifex expresse abstulerit facultatem, invalide confirmant (v. Ben. XIV. l. c. c. 9 n. 3). Atque prorsus certum est, presbyteros Graeco-Italos hanc facultatem non habere, quum pro iis regionibus Summi Pontifices pluries declaraverint, se nullatenus velle, ut ille ritus Graecorum servetur. (Cf. Const. Ben. XIV. „*Etsi pastoralis.*“) Ceterum, nisi expresse facultas confirmandi alicubi dempta sit, a Graecis presbyteris schismaticis secundum eorum ritum valide conferri confirmationem, certum fit ex responso Sancti Officii, quod a Summo Pontifice confirmatum est. Vide Conc. Collect. Lac. t. 6 col. 567 sqq.

4. Qua vero ratione et modo presbyter per delegationem hanc facultatem ⁹⁹ confirmandi accipere possit, operae pretium esse duxi, paucis exponere ¹:

¹ Cf. libellos periodicos *Oenipontanos* sive „*Zeitschrift für kathol. Theologie*“, Innsbr. 1882 pag. 567 sqq.

1) Ut actio aliqua a Christo instituta rite et vere ut sacramentalis actio exerceatur, communiter opus est potestate *ordinis*. Haec potestas ordinis completa habetur in Episcopis, minus plena in presbyteris. Presbyteralem potestatem pro reliquis sacramentis, excepto ordine et confirmatione, sufficere, nemo dubitat.

2) Nihilominus in uno sacramento, scilicet in poenitentia, ordinis potestatem non sufficere, sed requiri insuper potestatem jurisdictionis, notissimum est. Quare et ordinis et jurisdictionis potestas in eodem ministro concurrere debent, ut sacramentalem absolutionem valide impertiat. An igitur pro sacramento confirmationis simili modo utramque potestatem in sacerdote conjungi dicamus, quo valide confirmationem conferat? Sunt qui putent, sacerdoti certam aliquam jurisdictionis potestatem conferri posse, quae si accedat ad potestatem ordinis presbyteralis, completam constituat potestatem conferendae confirmationis. At non puto, ita recte rem explicari.

3) Scimus Episcopum vi solius ordinis confirmationis conferendae potestatem habere. Jurisdictio in sacramento poenitentiae ex natura rei requiritur, quia sacramentum poenitentiae per modum iudicii institutum est: repugnat autem iudicium fieri ab eo, qui iudex non sit, seu jurisdictionis potestatem nullam habeat. At in sacramento confirmationis natura rei id non postulat, neque naturae rei id convenire videtur. Potestas ordinis videlicet, quam in episcopo sufficere videmus, non in aliquo habitu operativo consistit, sed, etsi qualitas physica sit animae inhaerens, ejus tamen naturae est, ut *dignitatem* personae tribuat, quam dignitatem Christus sua institutione postulavit, ut ritus sacer a tali persona positus sacramentum evadat. Dignitatem illam plenam pro confirmatione requisitam habet Episcopus eamque perpetuam, indelebilem. Presbyter, quum dignitatem minus plenam habeat, nondum aptus est ad confirmationem administrandam. At ex natura rei fieri posse videtur, ut dignitas aliqua transiens, mutabilis, debilis conferatur, quae aliquem in eadem dignitate quadamtenus constituat, quam Episcopus habet ex sese, seu ex indelebili ordinatione. Idque optime convenit ipsi confirmationis naturae. Confirmatione enim homo baptizatus *miles Christi* constituitur: porro militem facere, per se *ducis* est: dux vero quodammodo natus et princeps in Ecclesia est Episcopus. At cum rerum natura non pugnat, supremum principem posse id, quod per se ducibus competit, alteri committere, ita ut illum transeunter in illa dignitate et potestate conscribendorum militum constituat. Similiter in nostro casu rem concipere liceat, videlicet presbyterum, qui accipit a Summo Pontifice facultatem confirmandi, elevari relate ad hujus sacramenti collationem extrinsecus ad majorem dignitatem, quam ea est, qua per characterem sacerdotalem utitur, seu dignitatem presbyteralem extrinsecus a Summo Pontifice compleri: aliis verbis, potestatem *ordinis* (quae in sola dignitate consistit) compleri in sacerdote, non vero potestatem ordinis cum potestate jurisdictionis conjungi, ac si ex hac conjunctione evaderet completa potestas confirmandi. Posse autem ipsum S. Pontificem non *quoslibet*, sed *solos presbyteros*, qui incompletam dignitatem intrinsecam jam habeant, deputare, res facti est, positivâ Christi voluntate constituta.

4) Ergo id quod presbyter recipit, ut possit confirmare, non est potestas jurisdictionis, sed est *dignitas*, quae ad eandem speciem refertur ac potestas ordinis, attamen potestas ordinis non recte vocatur, quia non in-

trinsecus per ordinationem, sed extrinsecus per delegationem confertur. Id vero, quo fit, ut Summus Pontifex presbyterum ita elevare et aptum ministrum confirmationis facere possit, utique potestas jurisdictionis est, qua supremam facultatem *regendae* Ecclesiae habet.

Ceterum sive haec explicatio sive alia datur, res ipsa integra manet. Scimus enim, revera Christum ita instituisse sacramentum confirmationis, ut, accedente voluntate Pontificis, simplex presbyter illud conferre possit. Quomodo vero id cogitare possimus vel debeamus, si quaeritur: ea explicatio melior est, quae cum *natura hujus* sacramenti et cum *analogia aliorum* sacramentorum magis conveniat.

Ad III. 1. Communis sententia est, Episcopum non obligari ad conferendam confirmationem moribundo petenti (S. Alph. n. 175): nam si id uni faciat, alteri neget, ratio scandalosa sit; si vero omnibus satisfacere velit, grave omnino onus ipsi imponatur.

2. Posse tamen id fieri, imo pro specialibus rerum adjunctis id laudabiliter fieri, ut Episcopus sese paratum exhibeat ad moribundos privatim confirmandos, exemplum heroicum S. Caroli Borrom. demonstrat, qui tempore pestis eos, qui lue infecti erant, ne confirmationis quidem sacramento privatos esse voluit, sed spreto periculo ad publica nosocomia accedebat, ut sua manu illud coeleste solatium morituris afferret.

Ad IV. 1. Ut severae obligationi satisfiat, satis est, Episcopum indui *amictu* super rochetum et *stola*; decet vero secundum Pontificale, ut adhibeat etiam *mitram*, pluviale, et ut baculus pastoralis a clerico teneatur. (S. Alph. n. 184.)

2. Omissio alapae culpa *levis* censetur; omissio vero orationum, quae praecedunt confirmationem, gravis haberi debet; a fortiori quilibet defectus, qui dubium reddat sacramenti valorem.

3. Patrinus, isque unus tantum, *per se sub gravi* adhibendus est. Attamen si haberi nequit, sine peccato omittitur. Patrinus autem debet esse 1) confirmatus, 2) designatus sive a parentibus, sive a confirmando, sive ab Episcopo; 3) debet tangere confirmandum.

4. Quamquam convenit, ut si fieri possit, confirmatio *mane* conferatur, tamen verum praeceptum non est. Et licet locus proprius ecclesia sit, tamen rationabilis causa excusat ab omni culpa, si alius locus eligitur, neque unquam per se sub gravi locus sacer exigitur: (v. Pontificale, S. Alph. n. 184.)

5. Si qui presbyteri ex delegatione R. Pontificis confirmant, ex instructione 21. Martii 1774 data et 3. Apr. ejusdem anni a S. Pontifice confirmata (v. in *appendice* ad Rit. Rom.) 1) severe praescribitur, ne audeant insignia pontificalia assumere, sed *albâ et stolâ* induti confirmationem administrent; 2) jubentur antea vernaculâ linguâ delegationem suam populo praelegere et explicare, ne doctrina illa oblivioni tradatur, solum Episcopum esse ordinarium confirmationis ministrum.

Caput III.

De subjecto Confirmationis, ejusque suscipiendae obligatione.

¹⁰¹ I. Confirmationis capax est quilibet homo fidelis baptizatus, cui saltem interpretative voluntaria sit confirmationis susceptio.

II. Quamquam in latina Ecclesia praxis communis est non conferendi seu recipiendi confirmationem nisi post annos discretionis, tamen lex proprie dicta non existit. Quare non tantum consuetudo Ecclesiae graecae in suis locis servanda est, ut sc. infantes statim post baptismum confirmentur, sed etiam idem de consuetudine legitima Hispaniarum dici debet, secundum quam infantes ad confirmationem adducuntur. Imo in aliis quoque regionibus ex rationabili causa ita etiam cum laesione communis praxis agere licet (v. Ben. XIV. de syn. dioec. l. 7 cap. 10 n. 8).

III. Obligatio suscipiendae confirmationis *per se* gravis non videtur esse. Gravis autem evadere potest ejus ommissio ratione contemptus, ratione scandali, ratione peculiaris periculi et infirmitatis spiritualis: quamquam haec ultima ratio rarissime in praxi urgeri potest, quum alia media, quibus homo necessaria auxilia divinae gratiae sibi comparare possit, omnibus suppetant.

IV. Dispositio necessaria est status gratiae, ab eo, qui lapsus est, aut per contritionem aut per confessionem acquirendus (v. Pontificale R.).

¹⁰² **Explicatio.** Ad I. Interpretative seu habitualiter implicite voluntaria est confirmatio cuilibet, qui christianam vitam amplexus est in eaque permanet (cf. de sacr. generatim n. 48). Infantes autem, sicut in fide Ecclesiae baptizantur, ita etiam confirmari possunt.

Ad II. 1. De aetate secundum communiorum praxim in latina Ecclesia requisita v. Catech. R., qui annum septimum vel octavum permittit, nisi forte ad ulteriorem aetatem, duodecim v. g. annorum, in qua pueri S. Eucharistiam jam recepisse censentur, confirmatio videatur esse differenda.

2. Nihil tamen impedit, quominus in teneriore aetate infantes adducantur, 1) si aliquod periculum est, ne prius decedant; 2) si Episcopus impeditus non potest frequentius confirmationis occasionem praebere.

¹⁰³ Ad III. De obligatione suscipiendae confirmationis, si occasio offeratur, acris est controversia. Negant obligationem gravem S. Thom. III. q. 72 a. 1 ad 3 et a. 8 ad 4, eumque plerique et gravissimi theologi secuti sunt, quorum ultra viginti S. Alph. n. 181 affert; affirmant S. Bonav., S. Anton. cum aliis. Hodie complures auctores S. Alphonsum secuti negativam sententiam defendere vix audent propter Const. Bened. XIV. „Etsi pastoralis“ de ritibus et dogmatibus Graecorum, ubi de Graeco-Italico loquens (§ 3 n. 4) ait: „monendi sunt ab Ordinariis locorum, eos gravis peccati reatu teneri, si, quum possunt ad confirmationem accedere, illam renunt ac negligunt.“

Clarius hanc opinionem amplexi sunt Card. ex Congr. de Propag. Fide, qui „Instructionem pro simplici sacerdote sacramentum confirmationis ex delegatione Sedis Apostol. administrante“ 4. Maji 1774 confecerunt, in appendicem Ritualis Rom. translata, quum ad Constitutionem Ben. XIV. remittentes simpliciter dicant: „hoc sacramentum . . . sine gravis peccati reatu respui non potest, ac negligi, quum illud suscipiendi opportuna adest occasio“: quod eo gravioris momenti est et auctoritatis, quia Sum. Pontifex Clem. XIV. hanc instructionem approbavit et servari jussit.

At hisce omnibus non obstantibus, non immerito Scavini tom. III. n. 97 nota — quamquam ipse non plane assentitur — animadvertit, etiam nunc esse, qui dicant, verba Ben. XIV. non concludere. Et revera, donec clarius Ecclesia obligationem gravem existere declaraverit, prorsus existimo, de gravi peccato non constare, nisi extrinsecus alia ratio accedat, quam supra indicavi.

Nam gravis obligatio probaretur aut ex rei natura, aut ex positiva Dei lege, aut ex positiva lege ecclesiastica. At nullo ex his capitibus satis probatur.

Ex natura rei id non probari, clare evincitur ex iis, quae disputat S. Alph. tum l. c., tum l. 6 n. 733 (de extrema unctione), siquidem id, quod ad majus auxilium et pleniorum tantum sanctificationem institutum est, per se non est de necessitate salutis, ut bene arguit S. Thomas.

Ex lege divina gravis obligatio non eruitur, quia neque in Sacra Scriptura neque in Traditione tale argumentum invenitur: certe mirum esset, tot auctores, qui negativam opinionem defendant, clarum praeceptum, si quod esset, non vidisse.

Tandem neque ex lege ecclesiastica certa probatio affertur. Textibus antiquorum canonum ex hoc solo supersedere possumus, quod S. Alph. l. c. eos ut inter infirma argumenta rejecit, ipseque in sola Constitutione Ben. XIV. insistat. Sed quamquam fatemur, Ecclesiam ejusmodi legem certissime condere posse, eam tamen vere latam esse negamus.

Primo enim Constitutio illa Ben. XIV. certe controversiam theologorum dirimere noluit. Si enim, quae agere soleat Ben. XIV., attendas, quando controversas quaestiones supremo oraculo finire vult, nihil ex iis *hic* eum fecisse deprehendas. Solummodo quasi transeundo verba supra citata affert, quum alias in definiendis quaestionibus singulas sibi contrarias quaestiones enumerare easque discutere consueverit. — Dein, quod maximi momenti est, pro Graeco-Italico peculiaris ratio erat, obligationem gravem non tam imponendi, quam explicandi, quae pro reliquis fidelibus communiter non adest. Graeco-Itali enim aliquando suo ritui inhaerentes contra omne fas infantes a simplicibus sacerdotibus, quibus omnis facultas a R. Pontificibus dempta erat, confirmandos curabant, neque induci poterant, ut ab Episcopis latini ritus, sicut Pontifices volebant, confirmationem reciperent. Illi igitur, quando confirmationem, data occasione, renuebant atque negligebant, facile et scandalum praebant, imo et contemptum vel contumaciam prodebant. Quibus circumstantiis reatum gravis peccati induci, nemo est, qui neget. At inde, communi lege neglectam confirmationem reatum gravis peccati involvere aut Romanum Pontificem eam communem legem condidisse, inferri nequit.

Secundo instructio illa in appendice Ritualis Romani relata faciliore etiam negotio expeditur. Ultra enim damus, Patres illos ex parte eorum

stetisse, qui communiter grave peccatum in omnia confirmatione inesse putavere. At haec sententia *opinio* est, quae contra se communiorem opinionem habet, neque lex evadere ullatenus potest. Ut enim taceam, Congregationem de Propag. Fide non pollere legifera potestate pro universali Ecclesia: *forma legis* omnino deest. Lex enim, quae ex natura sua universum populum christianum spectat, ad eum certe dirigitur; instructio autem illa, de qua sermo est, solos presbyteros spectat eosque paucissimos, qui extraordinaria delegatione a Summo Pontifice donati sunt. Neque approbatio Summi Pontificis eam amplioris auctoritatis facit, quoniam, ut dixi, deest *forma legis*.

Ergo id solum restat, ut, omnia mentione gravis peccati fideles, proposita turpitudine ingratitude erga Deum et incuriae propriae perfectionis, si opus sit, urgeantur ad accipiendum illud donum, quo copiosa gratia et magna auxilia Spiritus Sancti conferantur: nisi forte negligentiores monere velis, *aliquando* adjuncta *externa* ea esse, ut Sacramenti illius neglectus grave scandalum, contemptum, periculum personale grave, atque ita grave peccatum constituere possit.

104 Ad IV. 1. Confessio adultis semper *suadenda* est, eaque ex communi etiam consuetudine praemittitur.

2. Ex praecepto alia non requiruntur, nisi status gratiae, et cognitio ipsius sacramenti atque eorum, quae in quolibet homine fidei scitu necessaria sunt: nisi adjungas pro immediata praeparatione piam et devotam mentis compositionem. — Jejunum accedere, quando mane confertur confirmatio, Pontificale non jubet, sed suadet. — Imo, si usus alicubi est, praevis S. Eucharistiam sumi ab iis, qui jam ad S. synaxim admissi erant, consuetudo est certe laudabilis.

Appendix.

Circa sacramentum confirmationis praecipua peccata gravia, quae occurrere possunt, sic habeto:

1. si ex materiae aut formae defectu culpabiliter admissa confirmatio invalida aut dubia evadit;
2. si Episcopus sine ulla sacra veste *episcopali* sacramentum confert;
3. si orationes, quae confirmationem ipsam praecedunt, quibus Spiritus S. imploratur, omittuntur;
4. si sine aliquali necessitatis causa patrinus omittitur;
5. si Episcopus in aliena dioecesi sine Ordinarii loci consensu confirmat;
6. multo magis, si simplex sacerdos delegatus delegationis limites transgreditur;
7. si sine vera necessitate Episcopus ultra 8—10 annos abstinet a praebenda dioecesis opportunitate confirmationis recipiendae;
8. si fideles opportunitate oblata uti cum scandalo vel quodam contemptu negligunt.

Tractatus IV.

De SS. Eucharistiae Sacramento.

Inter scriptores, qui consuli merentur, praeter S. Thom. III. q. 73—83 et in IV. dist. 8—13 et S. Alph. l. 6. 189—424 noto hos: Suarez de *Sacramento Eucharistiae*, Lugo de *Eucharistia*, Lacroix lib. 6, Th. Tamburini *methodus Commun.*, Ben. XIV. de *sacris Missae et de syn.* lib. 6 et 7, Franzelin de *Eucharistia*; reliquos vide laudatos suo loco in singulis capitibus.

Baptismus et confirmatio hominem, ut vidimus, Christo conformant¹⁰⁵ atque assimilant, atque per hanc primam assimilationem, quae characteris signaculo efficitur, praemonstrant et quodammodo adumbrant suum omniumque sacramentorum principalem et plane divinum effectum, sanctificantem gratiam dico ejusque abundantiam, hominem vero quodam modo deificantem. Adeo copiose Deus suam caritatem atque Christi Redemptoris merita diffundere decrevit.

Verum Christus Dominus immenso erga homines amore flagrans illam deificantem gratiam multo sublimiore modo nobis conciliare voluit. Non solum per sacramenta spiritualem quandam animae secum conformationem efficere eamque pro pignore et signaculo gratiae sanctificantis dare constituit, sed realem personalemque unionem et intimum nexum cum membris suis inivit. Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, quo realiter ipse Deus-homo praesens est, hominibus pro cibo dedit, illumque perennem atque inexhaustum fontem abundantis gratiae et caritatis augmenti effecit: quo suavissimo et efficacissimo medio nobiscum ea omnia coelestia dona communicaret, quae piissima sua passione tam abundanter est promeritus.

„Ex omnibus sacris mysteriis, quae nobis tamquam divinae gratiae certissima instrumenta Dominus Salvator noster commendavit, nullum est, quod cum SS. Eucharistiae Sacramento comparari queat.“ Catech. Trid. de *Euch.* quaest. I.

Convenit cum reliquis sacramentis in eo, quod sit signum gratiae efficax, at modo longe excellentiore. Significat igitur secundum eundem catechismum Trid. q. XI. 1) passionem Christi, quae praeteriit — quod maxime postea elucebit ex sacrificii ratione —, 2) coelestem gratiam „quae praesens ad animam alendam et conservandam hoc sacramento tribuitur . . . 3) tertium est, quod futurum praenuntiat, aeternae jucunditatis et gloriae fructus, quos in coelesti patria ex Dei possessione capiemus.“

Distinguitur autem hoc sacramentum ab aliis multis modis: 1. quod non tantum gratiam creatam continet hominibus conferendam, sed ipsum omnium gratiarum auctorem et datorem; 2. quod non in solo usu consistit, sed *permanens* sacramentum est, etiam antequam ejus usus incipiat: quare distingui debet a) sacramentum *in fieri*, i. e. sacramenti confectio seu consecratio, b) sacramentum *in facto esse*, seu